

GRÅGÅSEN

3/2022/Årgang 23

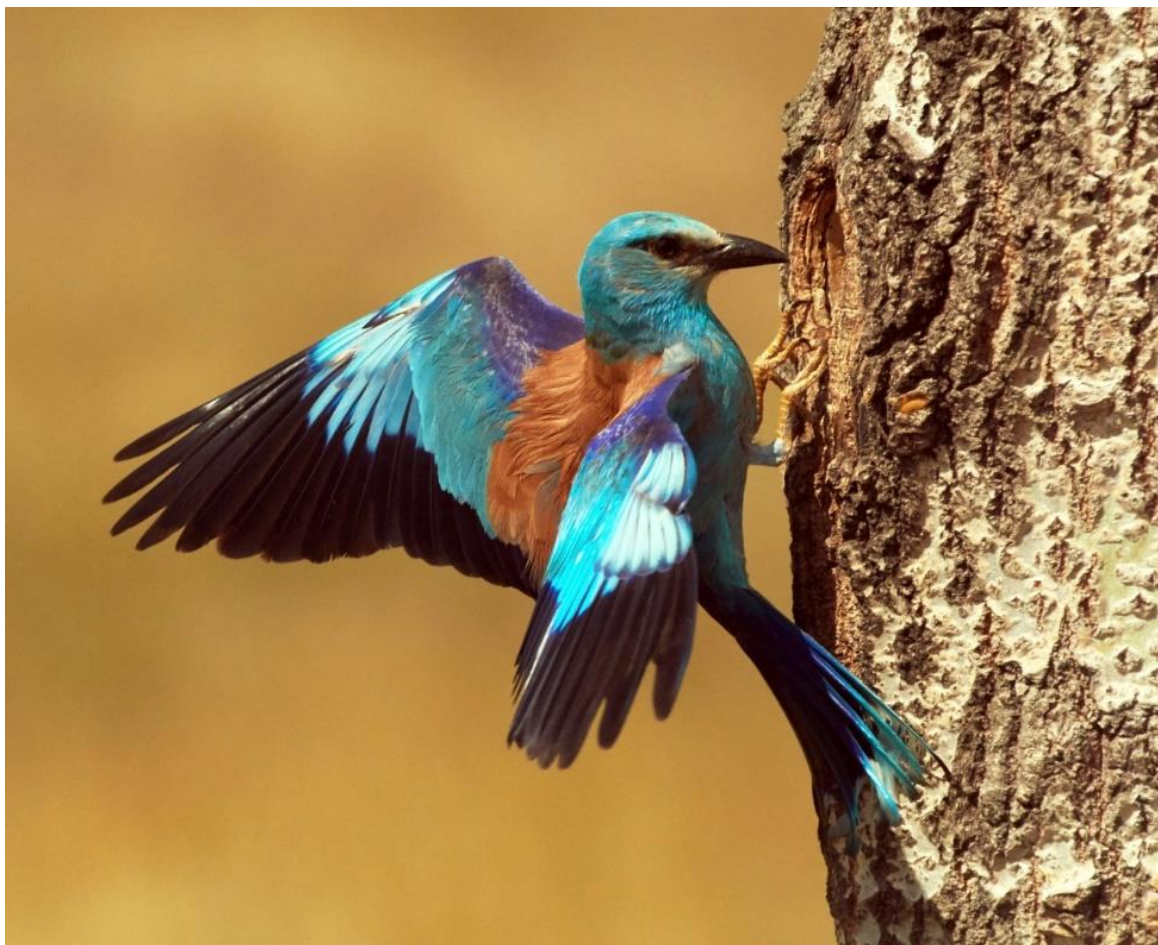

Foto: Jette Bjerregaard

SENIORUDVALGET DOF KØBENHAVN

www.dofkbh.dk

Forsidefoto: Jette Bjerregaard- Ellekrage

Ved du, at ellekragen var ynglefugl i Danmark til omkring midten af 1800-tallet? Nu er den kun en meget sjælden træk- og sommergæst fra Østeuropa – Den er på størrelse med en allike og bygger ofte sin rede i forladte spættehuller. Det er en hurtig og kraftfuld flyver, der hovedsagelig lever af insekter. Den er omtalt i ”Gåsefjeren”

SENIORUDVALGET

Grethe Wenzell	51229985	grethewenzell@webspeed.dk
Flemming Kragh Hansen	40200345	flemming.kragh.hansen@gmail.com
Jan Chr. Møllerup	39658767/40508487	f.mollerup@mail.dk
Niels Mathiassen	23647040	kjersti.mathiassen@mail.dk
Pamela Bartholomeuz	24824345	finnogbarti@gmail.com
Joan Klausen	51928836	joanklausen18@gmail.com
Bjarne Andersen	40552314	bispe32@youmail.dk
Ib Sørensen	40299710	ibs@email.dk

Seniorudvalget arrangeret årligt ca. 20 fugleture og 6 foredrag, fortrinsvis for DOFs ældre medlemmer. På vore ture har fuglene højeste prioritet. Vi lægger også vægt på et godt socialt samvær og nyder i øvrigt årets gang i naturen.

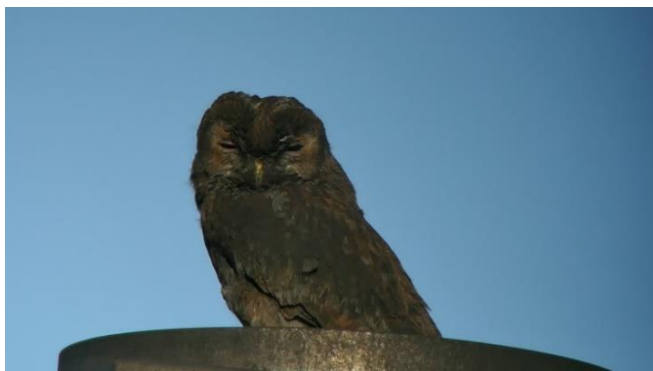
Som medlem af DOF kan du tilmelde dig Grågæssenes mailliste ved at sende en mail til Bjarne Andersen med oplysninger om navn, adresse, tlf.nr. og mailadresse.

Ligeledes kan du henvende dig til Bjarne, hvis du har adresseændringer eller hvis du ikke mere ønsker at stå på maillisten.

Bjarnes mailadresse: seniorudvalget@outlook.com

INDHOLD:

Gåsefjeren	4
Teleskoper til salg	6
Strømand	7
Boganmeldelse	8
Havørnen i Utterslev Mose	9
H-F terner	11
Mine ugler	12
Referater af:	
Turen til Skanderborg	15
Lolland	21
Gundsømagle Sø og Bolund	22
Tryggevælde Ådal	23
Gentofte Sø	24
Skåne	26
Kommende ture	28

"Sortugle"

Foto: Arne Borg

Havørn over Utterslev Mose

Foto: Finn Carlsen

Rødnæbet tropikfugl

Foto: Jette Bjerregaard

GÅSEFJEREN

Jeg blev introduceret for fugle, efter jeg havde mødt min mand Peter, for 42 år siden. Han har været interesseret i fugle siden barnsben. Han introducerede mig straks for vandstæren i Rådvad, som vi tager ud og oplever hvert år, samt årlige forårsture til Skåne for at se på ørne.

Vores ugentlige fugleture går meget ofte rundt om Gentofte sø, hvor vi siden firserne har observeret den rødhovede and om foråret, men det kan selvfølgelig ikke være den samme and, som vi har aktuelt. Da vi flyttede til Gentofte i 1982, var der ingen grågæs ved søen, mens der nu er truende adfærd fra gåseforældrene, når man går rundt om søen i ynglesæsonen.

Det er blevet til utallige ferier i udlandet, oftest for at se og fugle.

En af vores første ferier gik til Ordesa i Spanien. Peter havde en arbejdskollega, Hans Harrestrup, som havde været dernede og set en Lammegrib, der havde rede. Dernede mødte vi et spansk par, som brugte 14 dage hvert år i deres ferie på at observere lammegribbeparret. De viste os hvor reden var. Reden var meget gammel og mange meter høj, og en vandrefalk havde bygget et bo inde i reden nogle etager under. Hver dag fik vi en madpakke med fra hotellet, tog så rundt i området og så på natur og fugle.

Nytåret 1989-90 fejrede vi på Galapagosøerne. Der blev man mødt af fregatfugle, tropikfugle og dykkende suler ved ankomsten, og oplevede at fuglene ikke var bange for mennesker, når vi kom rundt på de ubeboede øer, men til gengæld måtte vi passe på ikke at træde på sulerederne, hvor vi gik. Det var også fantastisk at se alle leguanerne og de store landskildpadder.

Vi fik finkerne til at spise af hånden, og vi så vi også en enkelt albatrosunge, der stadig ikke havde forladt reden.

Vi badede med søløverne og snorklede med rokkerne og alle de andre fantastiske fisk.

Vi har været i Sydafrika på safari. I den lille lokale lufthavn, vi landede i, var der fyldt med væverreder i træerne. Vores guide var specielt interesseret i fugle, så vi så mere efter fugle end de vilde dyr, mens vi var der. Fra vores hytte havde vi udsigt over Olifant River med flodheste og træer, hvor ibiserne gik til ro for natten. Her så vi også blandt utallige fiskeugle, mange forskellige storke, strudse, næsehornsfugle, sekretærer, gøglerørne, biædere og ellekrager.

Biæder

Foto: Jette Bjerregaard

På en anden tur til Tanzania boede vi i telt på Serengetti. Det var meget specielt at ligge om natten og høre alle de mange dyreløde og vågne op til giraffer og elefanter udenfor teltet. Vi så bl.a. tusinder af sorte og hvide storke, flamingoer samt vandringer af gnu og zebraer.

For nogle år siden var vi på egentlig fugletur til Extremadura med Williams rejser. Vi var kun to par og vores guide (formanden for DOF i Nordjylland), så det var en meget intens oplevelse, fra før solen stod op til solnedgang. Der var ingen af os, der var særlig gode til at identificere fuglene på deres stemmer, men jeg optog ofte en lydsekvens på mobilen, som en god bekendt hjemme i Danmark kunne hjælpe med at bestemme.

Vores sidste store tur var i foråret 2019, hvor vi var på Trinidad og Tobago. Mens vi var væk, lukkede landet ned på grund af Coronapandemien, heldigvis behøvede vi ikke at forkorte vores ferie. Der var mange store fugleoplevelser, bl.a. rugende tropikfugl, flamingoer og rød ibis, 5-6 forskellige hejrearter samt mange forskellige kolibrier og solfugle og et hav af vadefugle. Det største var dog at se de store læderskildpadder komme op på stranden om natten og lægge æg.

Vi tilbringer meget tid i vores sommerhus i Veddinge Bakker. Der har vi en liste over diverse fugle vi har set på matriklen, samt hvornår de dukker op hvert år.

De første år vi boede i vores hus i Gentofte og i vores sommerhus satte vi stærekasser op og fik dem besat, men efter få år er stærene fuldstændig forsvundet, nu bliver kasserne brugt af skovspurvvene. Vi har også sat et "rækkehus" op. Der har ikke været spurve i, men mejserne og rødstjerten har tidligere brugt det, og en vinter blev det brugt til overnatning af gærdesmutter: Ved skumringstid kom der op til 20 gærdesmutter og overnattede i samme "lejlighed".

Et år fik jeg i julegave en mejsekasse med et videokamera. I foråret blev den besat af et blåmejsepar, som havde meget travlt med at fodre deres 10 unger. Men en morgen lå alle ungerne og var døde, formentlig er forældrene omkommet, eller også var ungerne forgiftet.

Da vi fik vores datter, var der i mange år, andre ting der optog os, men efter jeg er blevet pensioneret, har det været rigtig dejligt at lære Grågæssene at kende, og være med på de gode ture, som bl.a. har åbnet for en masse gode nye fuglelokaliteter.

I skrivende stund (primo maj), er rødstjerten netop ankommet. Vi har et par som har kik på en af vores fuglekasser, og samtidig sidder munken og solsorten og synger så smukt i vores have.

Lene Rørdam

ANNONCE - lodtrækning om brugte teleskoper

Grågæssenes seniorudvalg har nyligt anskaffet nye teleskoper til medlemmernes brug på vores ture, og vi har derfor et par brugte teleskoper med stativer til salg, prisen er for hvert teleskop, som ubeset, og som de er og forefindes, 1000 kr. pr. stk.

Grågæssenes seniorudvalg giver ingen garantier, og teleskopet kan og skal afhentes i det storkøbenhavnske område.

Der er tale om 2 stk Kite SP80ed, med 30x fast forstørrelse, og med Manfrotto stativ. Og et Zeiss af ældre model, 23x fast forstørrelse, lysåbning 65 mm, også med stativ.

Teleskoperne er velegnede til sommerhuset, til at ligge fast i bilen eller til den Grågås, der vil glæde et medlem af Ørneklubben.

Deltagelse i lodtrækningen, hvis der er mere end 3 interesserede, sker ved mail til Flemming flemming.kragh.hansen@gmail.com, fremsendt senest 10 dage efter dette nummer af Grågåsen er ude.

De heldige får besked og efter indbetaling gives oplysning om navn, adresse og mobilnummer på den grågås, der for seniorudvalget, opbevarer teleskoperne.

Strømanden

Det er dejligt at have familie på Island. Især når familien er ivrige fuglekiggere og tilbringer næsten al fritiden ude i naturen. Vi har besøgt dem flere gange, altid med store fugleoplevelser til følge:

Et mylder af odinshøns i Flatoys grøfter og oversvømmede enge. Et par havørne på jagt, svævende langs de stejle klippesider i en af de dybe fjorde oppe på "Hummerkloen" mod nordvest.

Store oplevelser, kun overgået af mødet med strømanden. Der er mange flotte ænder. Blandt vore favoritter er havlit og spidsand, men vi må erkende, at ingen af dem kan måle sig med en strømand i gallauniform.

Strømand han

Foto: Tage Stampe

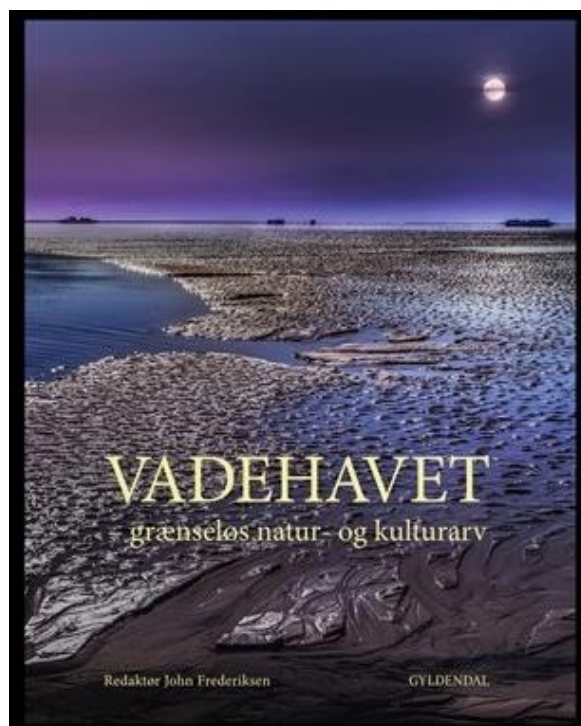
Den første oplevelse med strømanden havde vi i starten af ynglesæsonen. I en roligt flydende solbeskinnet elv fik vi i samme kikkertfelt fire kurtiserende par. Et farvespil uden lige.

Den anden oplevelse kom efter ynglesæsonen var overstået, og hannen for længst var stukket til havs. Her mødte vi en strømand hun med sine tre, fire eller fem ællinger i en smal, stejlt skrånende og voldsomt strømmende elv, hvor de fouragerede.

Ungerne var kun en smule større end en bordtennisbold, og de dykkede ustandselig i det brusende vand. Kort tid på overfladen, hastigt ned igen, så det var umuligt for os at afgøre, hvor mange der egentlig var. Det undrede os, at ællingerne efter hvert dyk kom op samme sted, hvor de var gået ned, og at de, i det korte øjeblik de var på overfladen, igen kunne holde sig på samme sted, trods den rivende strøm. Vi prøvede at forestille os, hvordan de ganske små svømmefødder måtte arbejde.

De to oplevelser imponerede os i den grad, at vi blev helt overbevist om, at strømanden uden konkurrence er vores yndlingsand. Det er et standpunkt, som den islandske familie er fuldkommen enig i.

Lis og Jørgen Klarskov

Ny bog om Vadehavet

Nu er den endelig kommet BOGEN om Vadehavet. Den korrekte titel er “Vadehavet – grænseløs natur- og kulturarv”, 480 sider redigeret af John Frederiksen og udgivet af Gyldendal. Den skal hermed anbefales.

Selvom den med sine næsten 2 kilo mere egner sig til at ligge på sofabordet end at stikkes i lommen på feltturen, er det guf – selv for en grågås. Det er der flere grunde til.

For det første er ornitologen Karsten Laursen forfatter eller medforfatter til de fire fremragende kapitler, der beskriver udforskningen, økosystemet, fugletrækket og de indvandrede arter. På de knap 100 sider gives et godt overblik og en god forståelse af det, som en sjællandsk fuglekigger kan have brug for.

For det andet, og ikke mindst vigtige, bliver dette i bogens øvrige 15 kapitler sat ind i en både naturhistorisk og kulturhistorisk sammenhæng, så man både får styr på det med tidevandet og stormfloderne og på den historiske og kulturhistoriske sammenhæng, der betyder så meget i det dynamiske landskab.

Dermed er vi fremme ved det tredje. Bogen afsluttes med en række spændende kapitler, der diskuterer klimaets indflydelse, og dermed også hvad den igangværende klimaforandring kan forudses at medføre.

Bogen udmærker sig ikke kun ved sin brede angrebsvinkel men også ved sin tilgængelighed. Den har et højt fagligt niveau uden at der bringes en eneste tabel Til gengæld er den spækket med pragtfulde billeder. Det må have været dyrt at trykke. Alligevel kan bogen erhverves for under 300kr. (Den er samtidigt udgivet på engelsk “The Waddensea – Nature and cultural heritage”)

Peder Agger

Havørne i Utterslev Mose!

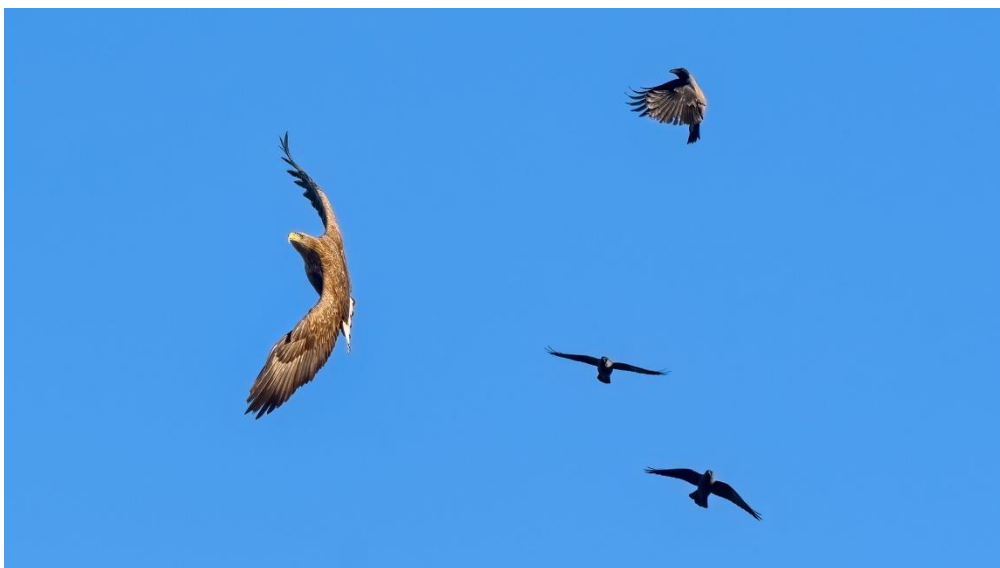
I december 2021 lige før jul, og mens corona bestemte, at vi helst skulle være udenfor og med afstand, blev den første havørn set i Utterslev Mose. Det blev et tilløbsstykke, og de fugleinteresserede, der stillede op med kikkert og skop, fik rig lejlighed til at dele ud af deres viden til de mange mennesker, som gik tur rundt om mosen. Mange havde aldrig set en havørn før. Havørnen og to af dens fæller var at se et par måneder frem.

Havørn fra Utterslev Mose

Foto: Finn Carlsen

Her i maj/juni 2022 dukkede en ny sensation op: en pungmejse blev set omkring Langholmen (Midtmosen) og endnu bedre: den byggede en rede ud over vandet, som nu er synlig fra cykel/gåstien. Der er set både en han og en hun! Et billede af reden kan ses på DOF-basen fra 10.6. og et billede af pungmejserne kan se på basen fra den 8.6.

Havørn fra Utterslev Mose

Foto: Finn Carlsen

Jeg har boet i området siden 1988, og især efter jeg holdt op med at arbejde har jeg brugt en del tid på at se på fugle i mosen. Utterslev Mose er præget af de mange grågæs – lidt for mange efter min smag, men man kan selvfølgelig også se mange andefugle.

Viben er kommet tilbage, efter at noget af rørskovene hvert år bliver slået. Rovfugle som musvåge, spurvehøg, rørhøg og af og til duehøg ses også. Om sommeren er der mange sangfugle, de synger lystigt, og jeg prøver at bestemme dem! I træksæsonen kommer stor og lille skallesluger, hvinand og nogle gange lille lappedykker. Midt i coronatiden i vinteren 2021 blev der set nordisk lappedykker. Så var fuglefolket på plads. Jeg måtte hjem efter mit skop – dem måtte man jo ikke dele på det tidspunkt.

I Vestmosen er der et fugletårn, som bliver flittigt brugt af fuglekiggere – og nogle gange også af lidt for festglade folk. Det har været hærgnet adskillige gange, ovenikøbet været brændt, men kommunen er faktisk forbløffende hurtig til at reparere og udbedre skaderne.

Havørn fra Utterslev Mose

Foto: Finn Carlsen

Naturplejelaugget i Utterslev Mose blev jeg opmærksom på i foråret 2015. Vi er omkring 10, der hver torsdag mellem 9-12 tager os af Langholmen i Midtmosen. Vi har en aftale med Københavns Kommune om at pleje området, så det fremstår som et overdrev. Vi slår med le, fjerner invasive arter som fx gyldenris og vild pastinak.

Resultatet er, at der nu findes en stor variation af planter, bl.a. hulkravet kodriver, nældesilke, knoldet mjøddurt, hjertegræs og vårstar. Vårstaren tiltrak sig opmærksomhed, så granvoksne mænd lagde sig på alle fire for at studere den lille sjældne plante. Alle naturplejere interesserer sig for fugle, så vi er opmærksomme, mens vi arbejder. Her om sommeren bliver vi bl.a. underholdt af rørsanger, vandrikse, skæg- og sumpmejser.

Har I lyst til at vide mere om vores arbejde, er I meget velkomne i Utterslev Mose, Langholmen, torsdage mellem 9-12. Vi er der altid – medmindre det er regn- eller snevejr. Og fortællelysten er stor.

Merete Kampmann

Hav- fjordterner

H/F terner

Kunstner: Birgit Jacobsen

Det evigt tilbagevendende spørgsmål: Er det mon en havterne eller en fjordterne?

Lidt fakta: Havterneren er lidt mindre, har kortere næb, rundere hoved og længere hale end fjordterneren.

- og så har den de meget korte ben, som kan ses eller retter næsten ikke ses, når den sidder.

Dens næb er blodrødt (normalt uden sort) i modsætning til fjordterneren, som har et orangerødt oftest med sort næbspids.

Havterne eller fjordterne?

Foto: Tage Stampe

Mine ugler

Da vi slut 80'erne købte hus i Risby fortalte sælgeren, at ugle ofte sad på tagryggen og kaldte. Det gjorde den jo, og jeg måtte selvfølgelig bygge en kasse til den. Kassen blev sat op i et elmetræ i en fjern ende af grunden.

Jeg tænkte ikke lige mere over det, men næste forår, da jeg var ude i haven, fløj der pludselig en ugle tæt hen over mig og op til kassen. På kanten sad der 2 dunbolde og kiggede ned på mig. Jeg havde faktisk ikke styr på, hvad sådan nogen sagde, så jeg havde slet ikke hørt dem.

En eftermiddag sad den ene pludselig på jorden, og jeg vidste ikke helt, hvad man bør gøre. Jeg kaldte på en lokal ornitolog. Han kom, men vidste heller ikke noget om problemet. Vi blev enige om, at lade den være, og se, hvad der skete. Om natten baksede den sig ind i et udhus med åben dør, og der sad den hele natten på nogle frugtkasser, og så ynkelig ud. Nu ved jeg, at man bare skal lade dem være. De skal nok klare sig. De kravler gerne op i det nærmeste træ, hvis det er det de vil.

Ung natugle på drivhus

Foto: Arne Borg

Et par dage efter var en af de små desværre kommet ind i et hjørne ved et drivhus. Den kiggede gennem glasset, men den kunne ikke helt løse problemet selv. Jeg måtte have fat i arbejdshandskerne, og flytte den ud i det fri, mens jeg dukkede mig for dens aggressive moder (eller fader).

Gennem nogle år benyttede ugleerne samme kasse. Elmetræer havde det jo skidt, så en dag måtte det ned og ligge. Jeg satte en ny kasse op i et andet træ. Det var et lærketræ. Mine børn byggede kassen til mig som fødselsdagsgave. Jeg var tilfreds, og det var ugle også.

Nu begyndte naboerne at blive misundelige, og de satte også uglekasser op. Der blev konkurrence

om uglerne, og de begyndte at vælge de andre kasser i byen. Jeg kunne dog stadig følge med i deres færden. Åbenbart er der kun plads til et par ugler i landsbyen, så kampen om uglerne er hård. Det er altid spændende, hvilken kasse de vælger, men uanset, har vi alle stor glæde ved dem

Den nye kasse er godkendt

Foto: Arne Borg

Uglen har senere ynglet mange gange i min have, og jeg hører selvfølgelig nu ungerne, allerede mens de i kassen. Udenfor ynglesæsonen høres de voksne, når de kalder, eller når de sidder lige udenfor mine vinduer og kurtiserer

”Sortugle” på genboens skorsten

Foto: Arne Borg

En dag sad denne nye art ”sortuglen” på genboens skorsten. Den havde været en tur nede i skorstenen, men var kommet op igen ved egen hjælp. Nu sad den og så ynkelig ud det meste af

dagen. Der var ikke rigtig noget vi kunne gøre for at hjælpe den. De bryder sig jo ikke om at blive håndteret. Sidst på dagen havde den samlet sig så meget, at den fløj videre

*Fra en anden vinkel –
Måske før turen i skorstenen*

Foto: Arne Borg

Senere har jeg læst, at dette sker ind i mellem. Lige så elegante ugler er i luften, lige så klumpede kan de være på en skorsten. Hvis den var faldet helt ned, kunne vi have taget den ud af en sodlem, og givet den et skumbad.

Arne Borg

Natugle

Foto: Tage Stampe

Tur til Østjylland den 16. – 19. maj 2022

31 friske grågæs med Joan som turleder samt vor sædvanlige chauffør Jacob var klar til afgang fra Ballerup Rådhus kl.6.30. Vel ankommet til Odden færgehavn, blev der spottet to tejer i havnebassinet – stor var glæden, selvom de jo ikke tæller med i konkurrencen, da de var set på Sjælland. Overfarten gik glat, og da vi nærmede os Århus Havn, blev vi overhalet af vandflyveren fra København. Den landede ved siden af færgen.

Da vi kørte fra borde satte vi kurs mod Djursland, vi skulle til Følle Bund/Hestehave Skov nord for Kalø. Det lykkedes os at finde en parkeringsplads i hjørnet af skoven overfor Bregnet Kirke. Herfra gik vi gennem skoven, hvor der var utroligt mange sangere at høre (der var ikke så mange at se på grund af den udsprungne skov), bl.a. rødhals, gærdesmutte, rørsanger, munk, skovsanger, gransanger og løvsanger samt ænder i den lille sø, bl.a. lille lappedykker, troldand og gråand. Fra fugletårnet ved Følle Bund så vi gravand, pipeand, krikand, hættemåge og sølvmåge.

Tilbage ved bussen kørte vi den sidste halve km og parkerede ved Kalø Vig hvor frokosten skulle indtages. Efter frokost gik nogle ud til ruinen. På vejen derud blev set tornirisk, bomlærke, gærdesanger, stenpikker samt grå- og skovspurv, bysvale og mursejler.

Stenpikker

Foto: Bjarne Andersen

Dagens sidste stop var Egå Engsø, som vi nåede efter kun 1 fejlkørsel – der er jo flere parkeringspladser ved søen. Da vi steg ud af bussen, blev vi budt velkommen af en syngende nattergal, og på turen til fugletårnet blev der set og hørt toppet lappedykker, skeand, taffeland, havørn, fasan, klyde, rødben, mudderklire, græshoppesanger og rørspurv. Tilbage ved bussen var det tid til ”eftermiddagskaffen” inden turen gik til Danhostel Skanderborg.

Danhostel Skanderborg

Foto: Bjarne Andersen

Vel ankommet fik vi fordelt værelser og havde lidt tid til afslapning inden aftenmaden kl. 18.00. Menuen var buffet efterfulgt af kaffe samt is og kage som de havde til overs – det bekom os alle godt. Vi havde haft flot vejr hele dagen og der blev set/hørt 78 arter den første dag.

Tirsdag var der morgenmad fra kl. 7.00 og derefter tid til madpakkesmøring, så vi var klar til afgang kl. 9.00 med Ib som turleder.

Først blev gårsdagens observationer gennemgået hvorefter vi satte kurs mod Uldum Kær – tæt på Gudenåens udspring. Undervejs kørte vi forbi ”Den genfundne bro” uden dog at køre helt derhen.

Den Genfundne Bro blev bygget tilbage i 1899 som en del af jernbaneforbindelsen mellem Horsens og Bryrup. Dengang var broen med sine 13,4 meter den højeste af sin slags i hele Norden. I 1929 var broen dog blevet forældet, da man havde ændret på standarden for sporenes vidde, og da broen var bygget til 1 meter bred sporvidde, var det for omfattende at skulle ændre på broens konstruktion. I stedet byggede man en dæmning over broen ved at dække den til med sand, og således kunne man oven på lægge de bredere togspor. Gudenåen blev ledt igennem dæmningen via to rør, og sådan var der i mange år en dæmning med en bro skjult indeni. I 85 år ligger broen gemt under sand, men i 2014 bliver broen gravet fri, så du i dag kan nyde unik natur og kultur i skøn forening. Kilde: www.opdagdanmark.dk

Sivsanger tæt på Nordkær Bro

Ved Uldum Kær

Fotos: Bjarne Andersen

Ved Uldum Kær er der fundet spor efter bosættelser fra stenalder til i dag. Et utroligt flot område hvor vi af nye arter så rørhøg og dompap, dertil en masse gengangere fra i går. Nogle af grågæssene blev i nærheden af fugletårnet, medens andre gik til Nordkær Bro, hvor man kan krydse Gudenåen.

Herfra kørte vi til Vrads Sande – et utroligt spændende hedeområde, der blev dannet hvor isen i den anden istid stoppede. Her indtog vi vor frokost siddende mellem lav gyvel, som man mener er kommet fra frø der er efterladt i istiden. Her blev set ringdrossel, rødrygget tornskade, bynkefugl og skovpiber inden vi samledes for – under ledelse af Ellen – at afsynge de første vers af ”Ja vi elsker dette landet” – det var jo den norske nationaldag.

Vrads Sande

Foto: Bjarne Andersen

Vrads Sande

Foto: Bjarne Andersen

Så satte vi kurs mod Mossø. Her blev vi sat af ved Klosterkær og gik gennem kæret til Klostermølle i håb om at se/høre lille flagspætte – det lykkedes dog ikke, men da vi kom til Klostermølle og den

gamle papfabrik, hvor der er indrettet fugletårn i tørreladen, så vi bjergvipstjert, træløber, korttået træløber, sølvhejre og skovskade

Til eftermiddagspausen havde Kjersti og Grethe B bagt kager pyntet med norske flag – medens de blev indtaget kom dagens clou: En natugle spottet siddende i et bøgetræ og medens der blev kigget, fløj den ned og tog en mus, som blev leveret til en unge i kassen.

Foto: Bjarne Andersen

Da alle var færdige med at nyde synet, var det tid til at sætte kurs mod Skanderborg.

Vel ankommet til vandrehjemmet var der afslapning ved søen indtil spisetid. Aftensmaden var som i går buffet med varmrøget laks, kød og diverse tilbehør derefter kaffe og medbragte flødeboller.

En dag med solskin og 15 nye arter.

Aftenstemning

Foto: Lisbeth Andersen

Onsdag havde den sædvanlige morgenrutine og kl. 9.00 sad vi klar i bussen med Bjarne i turledersædet. Vi lagde ud med at gennemgå fuglelisten inden vi satte kurs mod Årslev Engsø. Det var godt, at repræsentanter fra Seniorudvalget havde været rundt og sondere stederne i 2019, - parkeringspladsen var snæver og Jacob skulle bakke ind for at være der – det gav ingen problemer. Vi gik ned til det store fugletårn medbringende formiddagskaffen. Her så vi kortnæbbet gås, atlingand, lille præstekrave, tinksmed, sildemåge, nilgås og pludselig kom en vandrikse gående i kanten. Dertil kommer en ræv på halvøen på den nordlige side af søen.

Vi begav os nu tilbage mod bussen og på vejen gik en del af os ned til den gamle pumpestation på den sydlige side af søen – ville vi få isfugl? – nej, men til gengæld en fin havørn siddende på en banke i søen, hvor en krage mobbede den.

Havørn ved Årslev Engsø

Foto: Bjarne Andersen

Kursen blev nu sat mod Randers Naturcenter i den vestlige del af Randers, tæt på Gudenåen. Vel ankommet indtog vi frokosten, inden vi gik til åen og krydsede den på broen, der hænger på jernbanebroen.

Målet var fugletårnet på den anden side af åen, her var der ikke så meget at se/høre, men det gav dog blåhals og savisanger. Tilbage ved bussen var det kaffetid og denne gang med Lisbeth A's hjemmebag. Vi satte nu kurs mod Skanderborg, som vi nåede en time senere. Igen var der afslapning indtil aftensmaden.

Vi havde bestilt 2 retter den sidste aften – festmiddag skulle det være. Det blev det dog ikke, da kokken havde besluttet, at vi skulle have smørrebrød – efterfulgt af kaffe, is og kage. Alle havde glædet sig til varm mad og hændelsen blev påtalt ved afrejsen.

Efter spisningen var der socialt samvær ved søen indtil myggene blev for mange.

En dag med solskin og 9 nye arter.

Torsdag havde vi lidt mindre tid fra morgenstunden end de foregående dage, da vi skulle køre kl. 8.30. Alle var klar til afgang til tiden og med Ib, som turleder, satte vi kurs mod Alrø i Horsens

Fjord. Vi kørte til den lille færgehavn og var spændte på om der ville være plads til bussen, det afhænger lidt af hvor mange autocampere der holder der. Vi blev sat af og drak vor medbragte kaffe og kage leveret af Lene R. Fra færgehavnen blev set edderfugl, lille kobbersnepe og splitterne og da vi gik lidt tilbage ad vejen dukkede endnu et par arter op – toppet skallesluger, fjord/havterne, engpiber, gul vipstjert – inden Jacob kom med bussen og samlede os op.

Gul vipstjert

Foto. Knud Sørensen

Herfra kørte vi til Kongens Kær i Vejles vestlige del – under turen begyndte det at regne, men heldigvis var der lidt ophold medens vi var ved Kongens Kær, hvor vi indtog frokosten. Der var utroligt mange knopsvaner i kæret, men ikke nye arter – der blev dog set mudderklire, blåhals og stor præstekrave.

Nu satte vi kurs mod Knudshoved og turens sidste stop. Her blev der set to tejster i havnen, hvilket betød at det totale antal arter vi så og hørte på turen kom op på 108, hvilket var Ib's gæt, så han var den rette vinder af lotteriet.

En fin tur med mange spændende fuglesteder sluttede da vi kl. 16.55 nåede Ballerup Rådhus.

Bjarne Andersen

20. april - Bustur til Lolland

25 forventningsfulde grågæs mødtes i Ballerup lidt før kl. 7, turen gik til Sydhavsøerne, Udkantsdanmark eller Vandkantsdanmark, kært barn har mange navne.

Vejret var tørt, solrigt, og med meget let vind, der dog tog til om eftermiddagen. Turen var tilrettelagt med vægt på de bedste fuglesteder på Lolland, ejede af Fugleværnsfonden eller Aage V. Jensens naturfonde.

Ruten var lagt med første stop på Farø, for kik efter vandrefalk på broens pyloner, det var der ikke succes med, på hjemturen sås et kort glimt af en mulig vandrefalk, set i kikkert fra bus i fart, ikke de bedste vilkår.

Kalløgrå

Foto: Bjarne Andersen

Efter Falster kørte vi mod Kalløgrå, med mange arter af vandfugle, ænder, gæs, hejrer og vadefugle. Et prægtigt sted, hvor vi nød både stemmer og synet af fuglene, gæslinger var der allerede en del af. De første svaler sås, og da vi kørte, trak et større træk af bramgås til Kalløgrå. Nærliggende Fladet var ikke så produktivt denne dag, og der var dårligt plads til alle ved og i fugletårnet.

Begge lokaliteter er rester af gamle inddæmninger, nu naturgenoprettede.

Videre gik turen rundt om Maribosøerne, forbi Engestofte og Søholt godser. Allerede nu inden løvspring er det en udfordring at se søerne, og et par korte stop ved Hejrede sø og efter Søholt gav lidt nye fugle, bl.a. dagens eneste havørn, gammel fugl, som desværre ikke alle så, da den kom glidende lavt over hovederne på en del af gruppen.

Vi spiste frokost på bænken ved Naturskolen, og en rødhovedet and blev fundet!

Videre mod Hyllekrog/Saksfjed, hvor vi som følge af misforståelser, pludseligt manglede en time, så besøget blev lidt vel hurtigt afviklet. Igen et inddæmmede areal, nu bag det store lollandske dige.

Dagen bragte forbavsende få rovfugle, en enkelt havørn, en fiskeørn, en glente, få musvåger og tårnfalke, men pænt med rørhøge, i hvert fald 4 hanner og 2 hunfarvede.

Der var ankommet flere arter svaler, og dejligt mange ænder og vadefugle, især ved Kalløgrå. Småfugle, herunder nyankomne sangere, så og hørte vi især ved Fladet og ved pumpestationen ved Hejrede sø.

Dagen bragte os op på 72 arter, meget flot for en dejlig forårsdag.

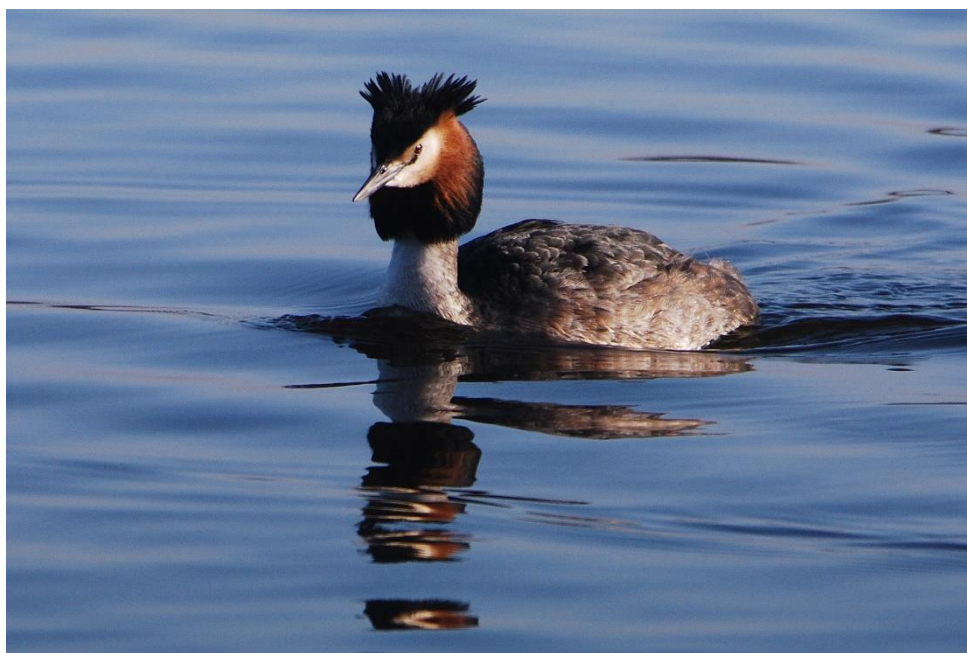
Flemming Kragh Hansen

4. maj -Tur i egne biler til Gundsømagle sø og Bolund.

15 friske grågæs gik planken ud på turen til Gundsømagle sø. Vel halvdelen af strækningen fra p-pladsen til fugletårnet udfor Kirkerupvej foregår på planker hævet en halv meter over den fugtige og indimellem meget våde underskov.

Vejret var pragtfuldt, sol og let vind.

Der var ænder, svaner, grågæs og lappedykkere på søen, skarver, lidt måger, landsvaler og fjordterne fløj over søen. Langs bredden på stien hørte vi de sangere, der var kommet - kæranger og nattergal var ikke at høre. Gøgen var årets første for de fleste

Toppet lappedykker

Foto: Tage Stampe

Rundturen i rørskoven gav ikke resultater mht. skægmejser, dem så vi ved fugletårnet inden.

Rørhøgene var meget aktive, og blev flittigt iagttaget. Enkelte hørte vandrikse, men hverken blåhals, rørdrum eller græshoppesanger, der har været meldt ud fra lokaliteten de seneste uger, lod sig høre.

Vi spiste frokost ved Bolund, det var blæst op, og solen havde ikke samme magt. Det var blevet delvist overskyet.

Bolund

Foto: Flemming Kragh Hansen

Mange edderfugle, klyder på stor afstand og gravænder var de vigtigste vi kikkede på. Hvide vipstjerter, engpibere og sanglærker var karakterfugle. Men der var langt mellem fuglene, både på mudderflader, på vandet og på det tørre land.

Vi så rundt regnet 55 arter på de 2 lokaliteter.

Flemming Kragh Hansen

25. maj - Tur i egne biler til Tryggevælde Ådal

Vi havde i Seniorudvalget besluttet at prøve noget nyt – en solnedgangstur i Tryggevælde Ådal, i håb om at høre sangerne gå til ro. Vi havde desværre ikke taget højde for den voldsomme trafik, da det dagen efter var Kr. Himmelfartsdag, hvilket betød et øget trafikpres - folk skulle ikke bare hjem fra job, men også til sommerhus.

Allerede da jeg kørte fra Albertslund kl. 15.45 blev jeg kontaktet af Flemming, der var i Brønshøj og på GPS'en havde fået et forventet ankomsttidspunkt til Strøby Kirke til kl. 17.30. Omkring kl.

16.30 ringede Lis Geertz og fortalte, at de var på vej ud af Lyngby, men da deres GPS angav kl. 18.00 som ankomsttidspunkt til Strøby Kirke, valgte de at vende om.

Kl. 17 var vi 17 Grågæs på parkeringspladsen - vi ventede lige 5-10 minutter på Finn R. inden vi gik ned til bænkerne, hvor vi startede med at indtage vore madpakker for at give Flemming en mulighed for at nå frem. Her så vi tårnfalk og musvåge og da Flemming ankom så/hørte han rødben.

Musvåge

Foto. Tage Stampe

Da maden var fortæret, begav vi os over ådalen og videre langs det levende hegn.

Undervejs så/hørte vi gøg, bysvale, bynkefugl, græshoppesanger, sivsanger, kærsanger, gærdesanger, gransanger, løvsanger, halemejse, stillits, tornirisk, gulspurv og rørsurv.

Dagens clou var 2 rødryggede tornskader siddende tæt på det levende hegn – de var flotte.

Vi nåede fugletårnet med nattergalekoncert og en støjende gøg – mærkeligt, den lille sø, der plejer at være neden for fugletårnet, var væk.

Da alle var nede fra tårnet igen, begyndte sorte skyer at samles, så vi valgte at begynde tilbageturen mod bilerne. På vej over ådalen havde vi en flot rørhøg som afslutning på turen.

Vi nåede op på 28 arter.

Bjarne Andersen

8. juni -Tur i egne biler til Gentofte Sø med Thomas Vikstrøm

En god snes grågæs mødtes med Thomas Vikstrøm ved nordenden af Gentofte Sø klokken 7 den 8. juni 2022. Thomas er ansat i DOF, og caretaker for Gentofte Sø mv.

Det var blæsende fra SV, og motorvejens larm generede når vi skulle lytte til fuglestemmer. Det var overskyet, og med sol og drivende skyer mod slutningen af turen.

Vi gik rundt om søen, med uret, og så på alt hvad der rørte sig, og på noget af det der ikke gjorde. Der var mange mursejlere i luften, svaler så vi vist ikke. Vi hørte de almindelige sangere, med munken som den kønneste og kraftigste.

På søen var mange toppede lappedykkere, 10 par oplyste Thomas Vikstrøm, der havde supplerende informationer om næsten alle fugle og planter vi så på, lige fra den polske svaneunge, til sammenhængen mellem gøg og gøgeurter og til hvilke fugle, der spiser bær af mistelten.

Foto: Flemming Kragh Hansen

Vi så forskellige gøgeurter flere steder på østsiden af søen, og enkelte insekter, men fokus var på fuglene, hvor Thomas havde omfattende viden om lokale ynglebestande tilbage i tid, mest fra egne iagttagelser, men også garneret med den viden DOF har opsamlet, både om Afrikatrækkere i tilbagegang, til ynglefugle i fremgang, rødstjert eksempelvis.

Der var mange andre grågæs ved søen, end os, og en enkelt bramgås. Til i hvert fald min overraskelse, fortalte Thomas, at der senere år yngede flere grågæs ved den rene Gentofte sø, end i Utterslev mose. Ingen kan forklare hvorfor.

Sorthovede kardinalbille

Purpurgøgeurt

Fotos: Flemming Kragh Hansen

De ornitologiske højdepunkter var vel rovternen, der kun sås godt af ganske enkelte, og toppede lappedykkere tæt på, en enkelt med en unge på ryggen.

Thomas havde hørt kæranger, inden vi mødtes, men den og den rødhovede and lod sig ikke høre eller se ordentligt for Grågæssene.

30 arter blev det til

Flemming Kragh Hansen

15. juni – Bustur til Østskåne

Onsdag d.15.6 tog 39 Grågæs og Jacob på en sidste bustur inden sommerferien. Turen gik til det østlige Skåne. Vejret var fint, med få byger, der heldigvis kun kom, mens vi kørte i bussen. Turlederne havde lagt et stramt program, der indbefattede en start ved Häslövs ängar, efterfulgt af Pulken, Stenhuvud Nationalpark og afslutning ved Fyledalen inden hjemturen. Turen var i dagens anledning udvidet med en time til Kl.18.

Häslövs ängar er en fladhalvø i Hammarsjön, en del af det nedre løb af Helge å. Store dele af halvøen oversvømmes årligt og afgræsses af kvæg. Tilsammen giver det en interessant flora, og vi var heldige at være der midt i et blomsterflor. Det er tilladt af følge en smal sti rundt på halvøen, hvilken vi gjorde efter at have indtaget formiddagskaffen og en lille bitter medbragt af Ib, den heldige vinder af vores konkurrence på Skanderborg turen.

Foto: Bjarne Andersen

Fuglemæssigt startede vi ud med et par smukke traner midt på engen. På turen rundt så vi blandt

andet rørhøg, rød glente, fiskeørne, havørn, dobbeltbekkasin, gul vipstjert, rødstjert og fjordterne. Vi så desværre ikke, som vi havde håbet, stor kobbersneppe og sortterne.

Tiden løb fra os, så vi måtte indskrænke kikket ved Pulken til 5 min, der var ikke meget vand i området, men en Grågæs kan altid finde noget interessant (grågæs, viber og et par traner), så det krævede en del autoritet fra turlederens side at få gæssene ind i bussen igen

Foto: Bjarne Andersen

Næste stop var Stenhuvud Nationalpark, på vejen passerede vi Viby skole og nabogården med storke på taget. På grund af tidsnød og en mindre oprør fra Grågæssenes side blev vi enige om at droppe turen til Fyledalen og tilbringe et par timer i nationalparken.

Her blev frokosten indtaget sammen med medbragt vin og overskudschokolade fra Skanderborgturen. Der var underholdning af stor flagspætte og rødstjert, inden turen gik videre til havet og en fin udsigt langs Hanøbugten.

Her blev der blandt andet set sortstrubet lom, toppet skallesluger, hvinænder, edderfugl og landsvaler. Stenhuvud Nationalpark er på ca. 400 hektar, hvoraf de 80 hektar er hav. Bjerget Stenhuvud består af tre toppe og den højeste er 97 m.o.h. Landskabet er meget varieret

med tørre og våde enge, løvskov, og sandstrand. De mange græssende dyr er med til at bevare engene med mange blomster, og vi så en del orkideer.

Opholdet i nationalparken blev afsluttet med Lisbets lækre muffins, mens enkelte Grågæs tog turen til toppen af Stenhuvud.

Derefter gik turen hjemad, en lille lur indhentede enkelte af Grågæssene, derfor var det muligvis ikke alle, der fik øje på den flyvende stork over Vestskåne.

Alt i alt var det en fin afslutning på sæsonen, hvor naturen i Skåne viste sig fra sin bedste side, og vi kom op på 58 arter.

Joan Klausen

Grågæssenes ture og foredrag, august – december 2022

Hvis du har behov for kørelejlighed i forbindelse med turene, er du velkommen til at kontakte Pamela Bartholomeusz 2482 4345. Spørgsmål om ledige pladser på busturene rettes til Jan Chr. Møllerup på 4050 8487 eller mail f.mollerup@mail.dk

Turledere: Bjarne Andersen (4055 2314), Joan Klausen (5192 8836), Ib Sørensen (4029 9710) og Flemming Kragh Hansen (4020 0345)

Hvis du i sidste øjeblik forhindres i at deltage i en bustur bedes du kontakte en af turlederne, så vi ikke står og venter på dig.

Onsdag den 3/8 kl. 9.00 – 14.00.

Tur i egne biler til Staunings Ø.

Vi mødes på parkeringspladsen ved Jersie Strandpark og går til den sydlige ende af Staunings Ø. Efter fuglekiggeriet er der mulighed for en tur i bølgens blå i forbindelse med frokosten – så husk badetøj.

Onsdag den 17/8 kl. 9.00 – 14.00.

Tur i egne biler til Klydesøen og Hejresøen.

Vi mødes på parkeringspladsen i Kongelunden og går gennem skoven til Hejresøen og Klydesøen.

Onsdag den 31/8 kl. 7.00 – 17.00

Bustur til Falsterbo.

Vi mødes ved Ballerup Rådhus og kører efter opsamling i Tårnby over Øresundsbroen og videre til Falsterbo. Max 35 deltagere. Indbetal kr. 325,00 på reg.nr. 8401 konto 1190869, DOF København, Seniorudvalget senest den 1/7. Efter den 1/8 kan du forhøre dig om evt. restpladser hos Jan Chr. Møllerup (4050 8487).

Mandag den 12/9 – torsdag den 15/9 kl. 6.30 – 17.00.

Bustur til Nordjylland.

Vi mødes ved Ballerup Rådhus og kører via Odden til Århus hvorefter vi fortsætter til Lille Vildmose inden vi sidst på dagen kører til Fjerritslev, hvor vi skal bo på Idrætscenter Jammerbugt. Her har vi fuld forplejning inkl. kaffe til madpakkerne, som vi dog selv skal smøre. Under opholdet besøger vi en række spændende fugllokaliteter. Maks 31 deltagere. Vi bor i dobbeltværelser og har et begrænset antal enkeltværelser. Drikkevarer til maden skal købes på Vandrerhjemmet. Pris i delt dobbeltværelse kr. 2.950 og i enkeltværelse kr. 3.450. indbetal kr. 2.950/3.450 på reg.nr. 8401 konto 1190869, DOF København, Seniorudvalget senest den 1/6. Efter den 1/7 kan du forhøre dig om evt. restpladser hos Jan Chr. Møllerup (4050 8487).

Onsdag den 28/9 kl. 10.00 – 14.00.

Tur i egne biler til Stevns.

Vi mødes ved Mandehoved og kører til forskellige steder på Stevns.

Onsdag den 12/10 kl. 13.00 – 15.00.

Foredrag i Kulturstationen Vanløse, entré plus kaffe: 40 kr

Stig Jensen fortæller om en tur til Zambia.

Onsdag den 26/10 kl. 7.00 – 17.00.

Bustur til Møn.

Vi mødes ved Ballerup Rådhus og kører efter opsamling ved 31A til Møn, hvor vi besøger nogle af de gode fuglesteder. Max 35 deltagere. Indbetal kr. 305,00 på reg.nr. 8401 konto 1190869, DOF København, Seniorudvalget senest den 1/9. Efter den 1/10 kan du forhøre dig om evt. restpladser hos Jan Chr. Møllerup (4050 8487).

Onsdag den 9/11 kl. 13.00 – 15.00.

Foredrag i Kulturstationen Vanløse, entre plus kaffe 40 kr.

Per Finn Nielsen viser fantastiske fotos og fortæller om sine oplevelser med fuglene.

Onsdag den 16/11 kl. 10.00 – 14.00.

Tur i egne biler til Pøleåens Søer.

Vi mødes ved Nejede Vesterskov og kører efter vi har kigget på Alsønderup Eng sø videre til de andre søer.

Onsdag den 30/11 kl. 7.00 – 17.00.

Bustur til Tystrup Bavelse og Tissø.

Vi mødes ved Ballerup Rådhus og kører efter opsamling ved 31A til Tystrup Bavelse. Max 35 deltagere. Indbetal kr. 300,00 på reg.nr. 8401 konto 1190869, DOF København, Seniorudvalget senest den 1/10. Efter den 1/11 kan du forhøre dig om evt. restpladser hos Jan Chr. Møllerup (4050 8487).

Onsdag den 7/12 kl. 13.00 – 15.00.

Foredrag i Kulturstationen Vanløse, entre plus kaffe 40 kr.

Henrik Haaning Nielsen fortæller om og viser billeder fra Vejlerne.

Onsdag den 15/12 kl. 10.00 – 14.00.

Juletur i egne biler til Præstesø.

Vi mødes ved Naturstøttepunkt Hjortøgaard, Sandet på den gamle Flyvestation Værløse. Vi går først en tur rundt om Præstesø og tilbage ved start tænder vi op og hygger med de medbragte godter.

Eventuel framelding til endagsbusture må finde sted senest onsdag ugen før turens afholdelse. Det indbetalte beløb returneres, fratrukket et ekspeditionsgebyr på kr. 50.-/pr. ekspedition.

BEMÆRK: VI SENDER INGEN BEKRÆFTELSE PÅ ENDAGSBUSTURE. DU ER PÅ LISTEN, HVIS IKKE DU HØRER FRA OS. PÅ FLERDAGSBUSTURE SENDER VI BEKRÆFTELSE PÅ DIN TILMELDING

Redaktion: Grethe Wenzell, E-mail: grethewenzell@webspeed.dk

Næste blad udsendes i oktober måned. Deadline: d. 15. september 2022

